

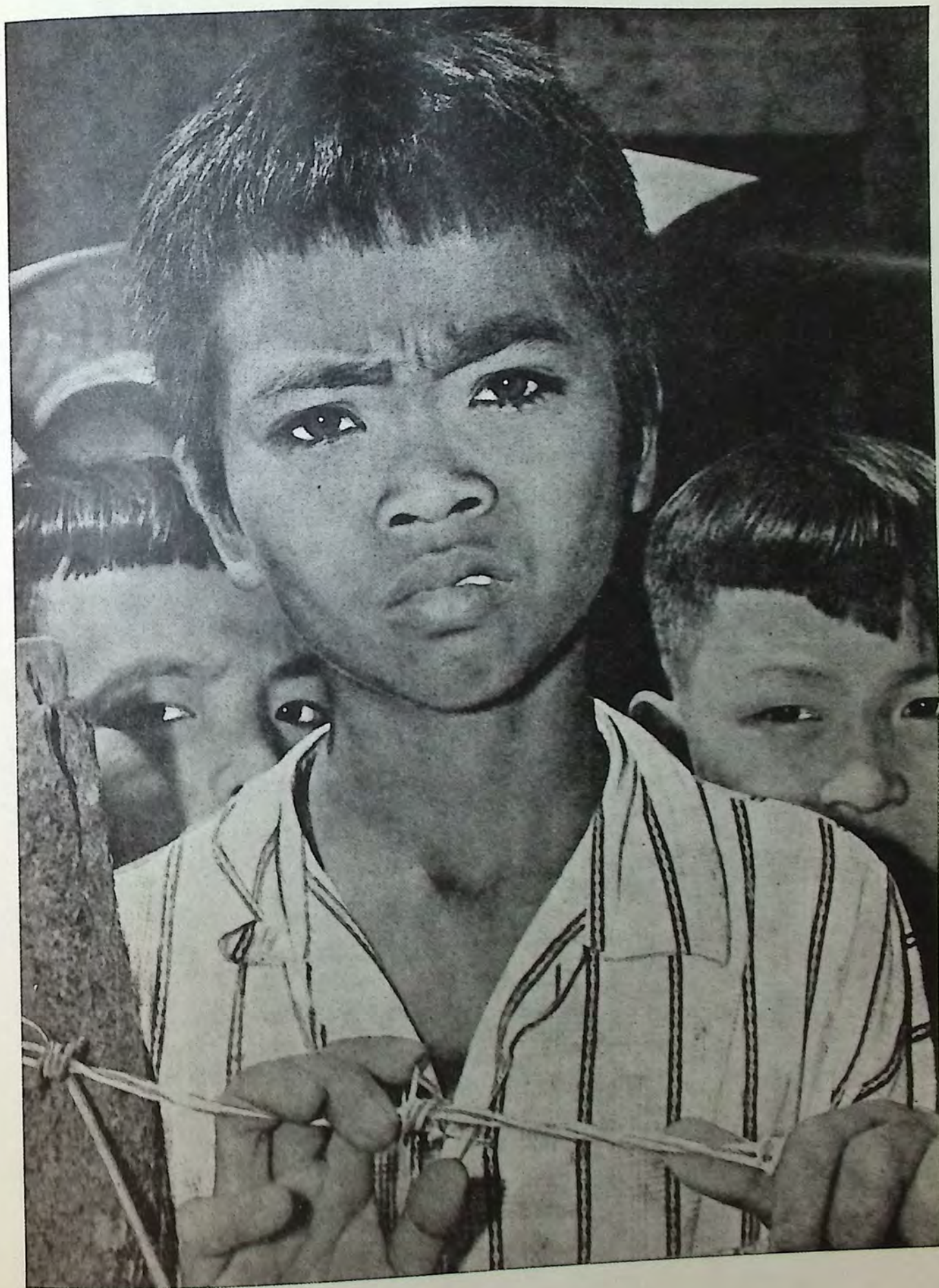
FOR VIETNAM

Nr. 4 - 1967

Løssalgsspris kr. 1,50

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I OSLO

Avlskontoret



UTGITT AV SOSIALISTISK STUDENTFORBUND
i samråd med Den norske solidaritetskomite for Vietnam

FOR VIETNAM

UTGITT AV SOSIALISTISK STUDENTFORBUND

i samråd med Den norske solidaritetskomite for Vietnam

MEDARBEIDERE TIL DETTE
NUMMERET HAR VÆRT:

*Jon Hiorthøy, Øystein Johansen,
Frode Rimstad og Harald
Minken (ansv.).*

Boks 76, Blindern, Oslo 3.
Postgirokonto 20 34 45

Abonnement kan tegnes med
kr. 15,— for 10 nummer, men vi
kan ikke garantere at så mange
kommer ut i år.

Forsida:
SISSEL PAASKE
FOR VIETNAM

Med dette kommer FOR VIETNAM ut etter ½ års pause. Årsaken til avbruddet har vært pengemangel i Solidaritetskomiteen. Dessuten har arbeidskraften vært satt inn til fordel for andre tiltak i vår.

Nå tar Sosialistisk Studentforbund over, men i full forståelse med Solidaritetskomiteen og med dennes aktive støtte. Forpliktelsene overfor abonnentene vil vi oppfylle.

Linjen vår blir den samme som før, men kanskje med et sterkere islett av polemiske og resonnerende artikler skrevet av oss sjøl. De faktiske forhold bak krigen i Vietnam er etter hvert blitt bedre kjent; de peker klart mot en fordømmelse av amerikanernes overgrep mot det vietnamesiske folk, som har reist seg i rettferdig kamp mot feudalveldet, ågerkapitalistene og den koloniale utbyttinga.

Men vi må komme videre enn ren fordømmelse. Vi må forsøke å finne fram til årsakene til krigen. Vel er dette så at en krig som Vietnamkrigen kan virke meningsløs, sinnsvak, men ikke i den forstand at ikke angriperne mener å ha gode grunner for å angripe, og heller ikke i den forstand at det ikke står fullstendig motstridende interesser på spill. Vi må analysere og finne ut nøyaktig hvilke interesser dette er. Bare slik kan vi gjøre vårt til at ikke Vietnamkrigen bare blir begynnelsen i en lang rekke av koloniale frigjøringskriger og sosiale reisninger som blir tvunget til å ta våpen i hand mot undertrykkerne. Og bare slik kan våre argumenter ha noen vekt i kampen om det vietnamesiske folks framtid. Erfaringene har vist oss at en sterk og klar folkeopinion ikke er maktesløs.

Harald Minken.

FLN

FNL, Den nasjonale frigjøringsfronten for Sør-Vietnam, ble dannet i desember 1960 av et hundretall intellektuelle og geriljaveteraner som mhadde samlet seg i Sørvietnam, i den delen som var mest hjemsoekt av Diems politi og militærstyrker. De stilte opp et program i ti punkter som lofte kamp mot «de amerikanske imperialistenes kolonialstyre» og kamp for «demokrati, fred, uavhengighet og nøytralitet». Programmet inneholder foruten opprettelsen av et bredt framstegsvennlig demokrati tillike sosiale reformplaner: jordreformer, reduksjon av jordskatter, demokratisering av utdannelse og kulturliv, likestilling mellom forskjellige nasjonaliteter og mellom menn og kvinner. Det tar til orde for en fredlig og nøytral utenrikspolitikk, og først som niende punkt tas Nord- og Sørvietnams gradvise gjenforening opp.

10. august 1962 offentliggjorde FNLs sentralkomite en deklarasjon der man i fire punkter uttaler at man med utgangspunkt i de nasjonale interessene til det store flertallet av folket i Sørvietnam sikter mot opprettelsen av en regjering som fører en konsekvent nøytralitetspolitikk.

Den offisielle ledelsen for FNL fungerer som en samlingsregjering på meget bred basis. Sentralkomiteen har 55 plasser og representanter for tre politiske partier: Det demokratiske, Det revolusjonære og Det radikal-sosialistiske partiet. Dessuten er det med talsmenn for de religiøse fraksjonene — buddhister, katolikker, protestanter og tilhengere av Hao Hao og Cao Dais sju sekter. De nasjonale minoritetsgruppene er også representert. På FNLs første regulære kongress i 1962 ble det bestemt at et visst antall plasser i komiteen skulle stilles åpne for politiske personligheter eller grupperinger som ville slutte seg til.

Leder for FNL ble Nguyen Huu Tho, advokat fra Saigon, utdannet i Frankrike. Som generalsekretær ble utpekt arkitekten Huynh Tan Phat, også han fra Saigon, som også er leder for Det demokratiske partiet og en av ledelsens seks «visepresidenter». Vo Chi Cong er ordfører i Det revolusjonære partiet og den eneste av disse seks som er klart identifisert kommunist.

I overensstemmelse med sitt program har FNL opprettet spesielle organer for helsevesen,

forsvar, skolevesen osv. og gjennomført suksessive jordreformer. Ved slutten av 1964 var 2 millioner hektar rismarker fordelt mellom bøndene. Over hele Sørvietnam finnes et nettverk av sjukehus, hjem, barnehus og sjukestuer. Sjukepleiere og leger blir utdannet på flere steder. All medisinsk hjelp er gratis. Folkets behov for utdanning og opplæring tilgodeses i de 4000 skolene for 500 000 elever som er blitt bygd. De tar imot barn og voksne analfabeter. Den vietnamesiske kulturen og folketradisjonene holdes levende i sang-, litteratur- og teatergrupper. Flere aviser kommer ut, og radiosendinger foregår på ni språk for de forskjellige etniske gruppene. For å skape alt dette og utvikle det og holde det i live kreves støtte og beskyttelse i form av en sterk frigjøringsarme.

Man kan skille mellom tre ulike nivåer for krigføring. Landsbyen baserer sitt forsvar på geriljaen, lokalforsvaret. Den innhenter informasjon utenfra, setter ut vakter, bygger tilfluktsrom og opprettholder forsyningene. De regionale styrkene beskytter et større distrikt og dets befolkning. Som regel er det disse styrkene USAs tropper møter. Den regulære armeen rekrutteres fra disse to gruppene. Dens oppgaver er i alt vesentlig offensive. Størstedelen av FNLs styrker kjemper i geriljaformasjon. Hva angår innslaget av nordvietnamesiske soldater i FNLs hær, finnes det ingen helt pålittelige oppgaver, men ifølge Sven Øste er bare en liten del av soldatene fra Nordvietnam, og de kjemper i de regulære avdelinger. Som alle geriljahærer, som tvinges til å kjempe med betydelig dårligere våpen enn sine motstandere, bygger man sin krigføring på overrumplingstaktikk, bakhold, og man utnytter klima og terreng. Terroren USA beskylder FNL for å drive kommer i det rette lys i en uttalelse av senator William Fulbright 17. februar 1966. Han sier: «Jeg kan ikke se noen større forskjell mellom å bruke de våpen som vi slumper til å ha og som motparten ikke har, for å drepe uskyldige mennesker, langsomt brenne dem til døde, hva enten de er spebarn eller brødre, fedre eller onkler. Jeg kan ikke se noen forskjell mellom å gjøre dette og å sprette opp magen på noen med kniv, når kniven er det eneste våpen man har. Det jeg mener er: jeg kan ikke innse at vi skulle ha noen rett til å kjenne oss

så meget mer høytstående fordi om vi tilfeldigvis har atombomber og brannbomber, mens andre savner slike våpen.»

Det er blitt sagt at USA aldri tidligere har stått overfor en så «amerikanisert» fiende. De hjemmelagde våpnene som FNL hadde fra starten av er etter hvert blitt erstattet av amerikanske, som man har tatt som bytte, stjålet eller kjøpt på svartebørs.

På samme måte kompletteres den øvrige utrustning. For eksempel lager de sandaler av amerikanske bilringer, hengekøyer av fallskjermer, kopper og skåler av hylser fra napalm-bomber. Hva våpnene angår, oppgir APs sjefskorrespondent i Saigon, M. W. Browne, at det naturligvis kommer våpensendinger fra nord, men at disse utgjør mindre enn 10 prosent, antakelig omkring 2 prosent av FNLs forråd av moderne våpen.

Det finnes ingen eksakte oppgaver over hvor stor del av landet som støtter FNL, men ifølge et kart i US News and World Report 24. januar 1966 er tallet omkring $\frac{2}{3}$ av landet. Ifølge en rapport i Time Magazine 18. februar samme

Det råder delte meninger om bakgrunnen for FNLs opprettelse. USAs offisielle oppfat-

ning er at frigjøringsfronten er skapt av Hanoi-regjeringen og dirigeres fullt ut derfra. FNL skulle være et skalkeskjul for infiltrasjonen fra nord og tipunksprogrammet en ren fasade. Representanter for FNL hevder derimot bestemt at Hanoi-regjeringen ikke hadde noe å gjøre med opprettelsen av organisasjonen, men at man tvertimot alt fra starten måtte stå på egne bein og fremdeles gjør det. Den franske journalisten Jean Lacouture, som har svært gode kontakter i FNL og med Ho Chi Minh, støtter helhjertet den siste oppfatningen, og mener det bare bare et hardt press fra desperate Vietminhtilhengere i sør som til slutt tvang Hanoi til å oppgi sin forsiktige politikk og velsigne tiltaket med å danne en frigjøringsfront i sør. At Sør- og Nordvietnams gjenforening først tas opp som punkt ni i FNLs program taler også for at FNL ikke ble opprettet på ordre fra Hanoi, men var en spontan reaksjon på Diems uutholdelige undertrykkelse.

Kerstin Söderholm/Vera Molander
(Fra «För Vietnam»)



Les

ORIENTERING

hver uke

Her finner du blant andre

Jens Bjørneboe
Johan Borgen
Sigurd Evensmo
Finn Gustavsen
Helge Hagerup
Sigbjørn Hølmebakk
Georg Johannesen
og
Peter Weiss

FOLKETS HUS VI, OSLO 1
Kr. 10.— pr. kvartal.

Er det noen fornuftig grunn til at USA velger den militære voldbrukets veg?

Vi bringer nedenfor to artikler om grunnene til at USA bruker slik voldsom makt — all den teknologiske supermaktens veldige oppbud av våpen og ekspertise, alle slags politiske og psykologiske triks — for å knuse den nasjonale og sosiale reisinga i en fattig og ubetydelig del av verden. Den første handler om USAs offisielle motiveringer for innsatsen i Vietnam. Den er skrevet av Bengt Liljenroth, en framtrедende medarbeider i den svenske vietnam-

bulletinen För Vietnam. Den andre er et utdrag av en tysk bok — «Vietnam. Zum Problem der kolonialen Revolution und Kontrarevolution» — skrevet av Kurt Steinhaus. Den er utgitt på Verlag Neue Kritik, Frankfurt am Main, og anbefales varmt.

Foran og etter denne siste artikkelen har vi sjøl knyttet til noen kommentarer. Den siste kommentaren er en oppsummering av fjerde kapitel i Steinhaus' bok.

USA's offisielle motiveringer for innsatsen i Vietnam

av Bengt Liljenroth.

Jeg skal dels forsøke å gjøre greie for de motivene som USA offisielt gir for sin innsats i Vietnam, dels angi hvilke typer innsats det dreier seg om, ifølge offentlige uttalelser og dokumenter.

USAs motiver kan grovt inndeles i fem hovedtyper:

- økonomiske
- militærstrategiske
- politisk-ideologiske
- humanitære
- «negative».

Økonomiske motiver

Økonomiske grunngiinger for den amerikanske innsatsen er uvanlige. President Eisenhower framhevet i 1954 faren ved å miste fotfestet i Sørøstasia, ettersom dette området hadde stor betydning økonomisk, først og fremst på grunn av visse viktige råvareforekomster — wolfram, tinn, sink og gummi bl. a.

En nyere og derfor mer interessant uttalelse gir utenriksminister Dean Rusk til Representantenes Hus' utenrikskomite 3/8 1965. Han sa: «Mye står på spill i Vietnam, som president Johnson har sagt. La oss klargjøre hva som står på spill. Medregnet øyene omkring har Sørøstasia rike naturressurser . . .»

En økonomisk grunn av en annen art gis i samme tale: «Tapet av Vietnam ville gjøre forsvaret av det øvrige Sørøstasia mye dyrere og vanskeligere.»

Strategiske motiver

a) For å forsvare Sørøstasia. Jeg henviser til sitatet av Rusk like over; det kan brukes også under denne rubrikk.

b) På grunn av områdets strategiske betydning. Fra samme tale av Rusk: «Geografisk er området av stor strategisk betydning — det dominerer hovedvegen mellom Stillehavet og Det indiske havet, og flankerer det indiske halvkontinentet, Australia og Ny Zeeland.»

c) For å bevare maktbalansen. Rusk: «Om Sørøstasia gikk tapt til kommunismen, ville det innebære en alvorlig endring i maktbalansen i den frie verdens disfavør.»

d) Tro på «Domino-teorien». President Johnson i juli 1965: «En kapitulasjon i Sørvietnam kan heller ikke skape fred, for vi har lært av Hitler i München at framgang bare øker angriperens appetitt. Kampen ville blusse opp i det ene landet etter det andre og kanskje føre til enda større og alvorligere konflikter.»

Denne oppfatningen hadde president Eisenhower klart for seg allerede i april 1954, da han skreiv til Winston Churchill: «Vi forsømte å stoppe Hirohito, Mussolini og Hitler fordi vi ikke handlet i enighet og i god tid.»

En stor tilhenger av Dominoteorien er utenriksminister Rusk. I en tale høsten 1965 forklarte han at USA ikke kan tillate aggresjonen mot Sørvietnam å vinne fram, for «... da ville den aggressive kommunismen overalt bli kraftig oppmuntret, og vi ville oppleve en serie av

såkalte «frigjøringskriger» i Asia, Latinamerika og Afrika.»

e) Konflikten er en trusel mot USA sjøl. President Johnson 1965: «Et Asia som er så truet av kommunistisk dominans ville i aller høyeste grad sette De forente staters egen sikkerhet i fare.»

Rusk 1965: «Vi er også fullt klar over den harde virkeligheten at vår egen sikkerhet står på spill.»

f) For å stoppe kommunismen. Dette argumentet går igjen på forskjellige måter i de fleste motiveringene. Man kan finne mengdevis av sitater. Jeg har valgt å ta opp USAs ivrige understreking av at det er kommunistaggresjon til forskjell fra borgerkrig. Det er, sier Rusk, «uten tvil en aggresjon. Den ble organisert og har vært anført av Nordvietnam, med Kommunistkinas støtte . . . Vietcongs ryggrad er spesialutdannet i nord . . . fra 1964 og seinere har . . . de fleste av de infiltrerte soldatene fra nord vært innfødte nordvietnamesere. . . . Mellom 1959 og 1964, dette år medregnet, trengte 40 000 utdannede militære seg inn i Sørvietnam fra nord, ifølge forsiktige beregninger. Strømmen har fortsatt i år». Ifølge McNamara var infiltrasjonen i 1966 50 000 mann. President Kennedy skreiv i brev til Diem i 1961: «Deres brev bekrefter det som allerede klart går fram av våre egne informasjoner — at volds- og terrorkampanjen mot Deres folk og Deres regjering støttes og ledes av myndighetene i Hanoi.»

Man må imidlertid framheve den forskyvning i den amerikanske oppfatningen som har funnet sted mellom 1961 og 1965. I det amerikanske utenriksdepartementets hvitbok fra 1961 heter det: Vietcongs aktivitet er i sine vesentlige trekk naturligvis intet nytt. Med mindre variasjoner så man samme mønster i Kina . . . og de fleste av disse metodene blei brukt i Malaia, i Hellas, i Filippinene, Kuba og Laos.» Høsten 1965 ga utenriksdepartementet ut en ny hvitbok, men der var konklusjonen en annen: «. . . krigen i Vietnam er en ny slags krig . . . (det dreier seg om) en helt ny slags aggresjon som er blitt sluppet løs på et sjølstendig folk . . . (Vietnam) er ikke et nytt Hellas . . . ikke et nytt Malaia . . . ikke et nytt Filippinene . . . først og fremst er krigen i Vietnam ikke en spontan og lokal revolt mot den etablerte regjeringen.»

g) USA eneste mulige beskytter. Dette er bare et motiv hvis de ovenfor nevnte motivene

er relevante for USA, hvilket jo er tilfelle. Således sier president Johnson i 1965: «Vi har ikke sjøl valgt å stå som voktere ved grinden, men det finns ingen annen.»

Politisk-ideologiske motiver

a) For å verne frihet og demokrati. Det finns knapt en eneste offisiell uttalelse fra amerikansk hold som ikke tar opp dette motivet. Jeg nøyer meg med å sitere president Kennedy fra 1961: «(Vi) erklærer oss beredt til å bistå Republikken Vietnam i dens oppgave å beskytte sitt folk og verne sin sjølstendighet. . . . vårt primære mål er å hjelpe Deres folk til å bevare sin sjølstendighet.»

I denne sammenhengen koples stadig kommunismen sammen med ufriheten. Ufriheten nevnes aldri. Paret av motsetninger blir frihet — kommunisme.

Jeg skal også sitere president Johnson for å illustrere hvordan dette motivet knyttes til et strategisk utgangspunkt: «Tre ganger i min levetid, i to verdenskriger og i Korea, har amerikanere dratt ut til fjerne land for å kjempe for friheten. Vi har måttet betale dyrt for lærdommen at retrett ikke gir trygghet og svakhet ikke gir fred.»

b) Dette siste sitatet får også illustrere motivet vern om freden. Det er et nesten like vanlig motiv som vern om friheten.

c) Av plikt. Det løftet om hjelp som president Eisenhower ga Vietnams folk i 1954, det skal holdes. President Johnson: «Vår makt er . . . et svært betydningsfullt skjold. Om vi skulle la oss drive bort fra Vietnam ville ingen land i framtida kunne lite på amerikanske løfter og amerikansk beskyttelse.» Rusk: «Vi har 42 allierte, Sørvietnam ikke medregnet. Mange andre land veit at deres sikkerhet beror på oss. Vår makt, og vår beredvillighet til å bruke den til å hjelpe andre å stoppe aggresjon, våre forpliktelsers integritet — dette er bolverk for freden i verden.»

Humanitære motiver

a) For å bekjempe overlagt ondskap («avsiktlig grymhet»). Allerede Kennedy nevner «. . . den bevisste ondskap bak kommunistenes framstøt, med dets snikmord, kidnappinger og terror.» Fire år seinere, i 1965, sier utenriksminister Rusk: «Vi forholdt oss tilbakeholdent tidligere i mer enn fire år mens tusener av bevæpnede menn invaderte Sørvietnam og drepte mange tusen, deriblant kvinner og barn, og be-

visst og med overlegg ødela skolehus, lekeplasser, sjukehus og sjukestuer og andre anlegg som sørvietnameserne hadde bygd for å bedre sine kår og gi barna sjansen til bedre utdanning og bedre helse.»

Det er interessant å merke seg hvordan de ledende amerikanske statsmenn alltid får med at FNLs og Nordvietnams drap skjer *med hensikt og overlegg*. Dette at det skjer med vilje tar amerikanerne opp som motargument mot anklagene mot den amerikanske bombinga i Nordvietnam og Sørvietnam. En slik overlatt ondskap må stoppes med alle midler. Det er kjernen i den amerikanske argumenteringen.

b) For å bygge opp Sørvietnam sosialt og økonomisk. President Johnson i 1965: «Mens kampene raser skal vi fortsette så godt vi kan å hjelpe det sørvietnamesiske folket med å bedre sine levevilkår, mette de sultende, pleie de sjuke, undervise de unge, gi de hjemløse tak over hodet, jordbrukerne rikere avlinger og arbeiderne sysselsetting.»

I Kennedys brev til Diem tas dette aspektet også fram: «Vi skal . . . likeledes bestå Dem med å avhjelpe skadene av de oversvømmelsene de nevner. Jeg har alt gitt ordre om å innlede et slikt program.»



Opptapping

«500 amerikanske soldater var i fare, så vi sendte 500 marinesoldater for å beskytte dem. Det gir 1000 amerikanske liv i fare, så vi sendte 1000 marinesoldater til for å beskytte Dem. Det gir 1000 amerikanske liv i fare . . . »

«Negative» motiver

Med negative motiver mener jeg slike grunner som amerikanerne offisielt har pekt på som *ikke* relevante for deres innsats.

a) USA vil ikke ha baser. Rusk: «Når aggresjonen har opphørt og Sørvietnams frihet er trygget på andre måter, kommer vi til å trekke styrkene våre tilbake.»

b) USA søker ingen særlige fordeler. Rusk: «Vi søker ingen baser eller noen særlige fordeler for De forente stater.»

c) USA søker ikke å styrte etablerte regimer. Rusk: «Vi sikter ikke mot å skade eller styrte kommunistregimene i Hanoi og Peking. Vi krever bare at de skal opphøre med sin aggresjon, at de lar sine naboer i fred.»

Innsatsens art og utvikling

USAs tiltak kan grupperes i tre hovedtyper: Militære, humanitære og moralske. *De humanitære tiltakene* er allerede omtalt ovenfor i samband med de humanitære motivene for innsats. Et tidlig Eisenhowersitat fra et brev til Diem: «Deres nylig framsatte anmodning om hjelp i bestrebelsene med å forflytte hundretusener lojale vietnamesiske medborgere fra områder som de facto hører under et regime og en politisk ideologi som de avskyr, skal vi imøtekomme. Jeg er glad for at De forente stater kan hjelpe til i denne humanitære innsats.»

De militære tiltakene er offisielt av relativt ny dato. Først i 1964 omtales de amerikanske soldatene i Vietnam som soldater. Tidligere blei uttrykket «rådgiver» brukt konsekvent, til tross for at en assisterende militærkommando blei opprettet i 1962 og at antallet amerikanske soldater i Sørvietnam da var oppe i 12 000.

President Eisenhower skriver imidlertid i brev til Churchill allerede våren 1954 om Indokinakonflikten: «Jeg tror at den beste måten å angripe hele dette spørsmålet på, og å sette inn økte moralske og materielle ressurser til støtte for de franske bestrebelsene, ville være å opprette en . . . koalisjon . . . Det viktigste er at koalisjonen blir sterk, og at den er beredt til å gripe aktivt inn i striden om det skulle bli nødvendig.» I tida etter Geneveavtalen blir det imidlertid bare tale om rådgivere. I 1962 opprettes som nevnt en assisterende militærkommando i Vietnam. I 1964 foretas de første bombingene av nordvietnamesisk territorium. Offisielt betegnes de som en represalie forårsaket av Tokinintermessioet. Fra og med mars 1965 foretar amerikanske fly nesten daglig bombeangrep mot Nordvietnam, med unntak av de bombepausene som har forekommet rundt det vietnamesiske nyttåret. Denne økte innsatsen forklares offisielt med økt infiltrasjon fra nord.

De moralske tiltakene har i hovedsaken innskrenket seg til «. . . å gjøre hva som er nødvendig for å få slutt på aggresjonen og oppnå en fredelig ordning.» (Johnson). Ifølge offisielle uttalelser har USAs aktivitet på dette området vært minst like omfattende som deres militære innsats. Rusk regner opp: «Vi har hatt en lang rekke samtaler med Kommunistkina i Warszawa . . . Det har forekommet gjentatte kontakter med Hanoi. . . . President Johnson

tilbød i april de involverte regjeringene vilkårsløse forhandlinger. Hanoi og Peking kalte dette tilbudet en humbug. Sytten alliansefrie nasjoner henstilte om en fredelig løsning, gjennom vilkårsløse forhandlinger. Vi aksepterte forslaget. Hanoi og Peking tilbakeviste det foraktelig. . . . Indias president framla et konstruktivt forslag. . . . Vi ønsket dette forslaget velkommen med interesse og håp. Hanoi og Peking avviste det som et forræderi. De forente stater og Sørvietnam innstilte flyangrepene mot Nordvietnam i mai (1965). Den andre parten blei underrettet om dette tiltaket for å gi mulighet til et visst gjensvar. Men Hanoi fordømte bombestansen som et «gammelt knep». . . . Vi og andre har gjort gjentatte forsøk på å få til diskusjoner ved de Forente nasjoners hjelp. Etter angrepet i august i Tonkinbukta støttet vi et sovjetisk forslag om at Nordvietnams regjering skulle innbys til å møte for Sikkerhetsrådet. Men Hanoi ville ikke . . . President Johnson har offisielt innbudt alle medlemmer av De forente nasjoner til å gjøre hva de kan for å få istand en fredelig overenskomst.»

Den amerikanske innsatsen på det moralske området ved siden av fredbestebelser er egnet til å stimulere de sørvietnamesiske regjeringstroppene og høyne deres kampmoral. Rusk: «De amerikanske bakkestridskreftenes fremste oppgave er å trygge flybasene som vi og Sørvietnam bruker, og å danne en strategisk reserve for på den måten å frigjøre sørvietnamesiske styrker for offensive aksjoner mot Vietcong. . . . Tilstedeværelsen av et økt antall kampklare amerikanske tropper har . . . stimulert de sørvietnamesiske tropper til økt innsats.»

Kilder:

Det amerikanske UDs hvitbok 1961.

Hvorfor Vietnam? (US Information Agency 1965).

Vietnam — høkens år. (Sven Øste 1966, Aldus/Bonniers).

Mandate for change, 1953—1956. (Dwight D. Eisenhower, New York 1963).

Et par kommentarer til Liljenroths artikkel:

Til punkt f) under «Strategiske motiver»: De amerikanske tallene for infiltrasjon har vært utsatt for sterk kritikk. Se f. eks. I. F. Stones svar til den amerikanske hvitboka i «The Vietnam Reader» (Raskin og Fall). Hvitboka har ikke klart å sannsynliggjøre at et tilnærmelsesvis så stort antall av infiltrantene er innfødte nordvietnamesere som den påstår. De tallene som hvitboka bringer, berettiger heller ikke umiddelbart konklusjonen at storparten av den harde kjerne i Vietcong er infiltrert. Og i tillegg til «den harde kjerne» har vi hundretusener av geriljakjempere i det lokale og regionale forsvar. Amerikanerne har ikke påstått at noen av disse er infiltrert.

Hvordan fastslår USA hvor mange som er blitt infiltrert fra nord? Feilkildene må være utallige. Likevel offentliggjør de hver måned eksakte tall. Mot slutten av 1966 fallt disse månedstallene brått til under halvparten av det «normale». Da het det plutselig at man ikke kunne si noe bestemt før en lengre tid var gått. Amerikanske tropper hadde i høst

og vinter i månedsvis overhodet ingen kontakt med nordvietnamesiske divisjoner. Dette tilskrev man «bombingens effektivitet», og man tok derfor opp bombingene igjen etter pausen i det vietnamesiske nyttåret, istedetfor å åpne vegen for forhandlinger ved å stoppe bombingene for godt. Hvis man hadde vært interessert, kunne man brukt det gode påskuddet for stans i bombingene at infiltrasjonen fra nord åpenbart hadde avtatt.

Til avsnittet om de moralske tiltakene: «Vilkårsløse forhandlinger» betyr i de amerikanske talsmennenes munn at de vilkår som allerede gjelder for den politiske ordninga i Vietnam, nemlig Geneveavtalens bestemmelser, skal kunne settes til side under forhandlingene. Med ½ million mann i Vietnam kan USA da tvinge fram et forhandlingsresultat som er gunstigere for USA enn Geneveavtalen var. Man kan f. eks. anse det som sikkert at USA ikke vil gå med på noen avtale som ikke garanterer Sørvietnams suverenitet som egen stat.

Offisielle motiveringer og virkelige interesser

Man kan sjølsagt ikke gå ut fra at USAs talsmenn lyver når de forklarer hvorfor USA setter så mye inn på å slå ned FNL og tvinge igjenom sine betingelser i Vietnam. — at de i virkeligheten skulle ha andre og mindre edle motiver enn de som er nevnt ovenfor i Liljenroths artikkel. En vanlig måte å forklare hvorfor denne grusomme krigen pågår, er derfor å peke på Washingtons tåpelighet. Washington er ikke noen listig løgner, men en stakkars narr. Johnson er uintelligent, han har dårlige rådgivere, Amerika er feilinformert og nekter å se nasjonale og sosiale frigjøringsbevegelser som annet enn infiltrasjon fra Moskva og Peking. Den kalde krigens antikommunistiske massehysteri har utstyrt mange amerikanere med solide skylapper mot virkeligheten. Som sanne venner av amerikanerne er det vår oppgave å forsøke å befri dem fra disse skylappene.

Når man slik snakker om hederlige eller

uhederlige motiver (pengegriskhet, trang til verdensherredømme), glemmer man lett at årsaken til krigen kan ligge i økonomiske og politiske tvangssammenhenger. Det kapitalistiske samfunnssystem er i dag innviklet i en kamp på liv og død mot konkurrerende samfunnssystemer, og mot sine egne strukturelle svakheter og feil. I en slik situasjon blir systemets oppebærere, særlig de ledende i politiken og næringslivet, til en slags marionetter for systemets egen logikk. Riktignok blir de ikke marionetter *mot sin vilje*; systemets kamp for å overleve er også deres egen kamp for å overleve og deres kamp for det de tror på, og de innordner seg derfor systemets fornuft og blir bærere av den.

Man kan altså snakke om kapitalismens fornuft. Å handle i overensstemmelse med den vil si å handle slik det tjener det kapitalistiske system best. Man kan godt anta at Washington handler fornuftig ut fra sine kapitalistiske for-

utsetninger når de sender en halv million amerikanere til Vietnam for å kjempe for et dødsdømt og korrupt regime, som ingen mulighet har til å vinne folkets tillit. Men det betyr jo bare at disse forutsetninger ikke lenger er tilfredsstillende når det gjelder å hamle opp med vår tids problemer, og at den kapitalistiske fornuft må byttes ut med en annen måte å forstå verden på; det kapitalistiske system må oppgis til fordel for et samfunnssystem som tillater alle mennesker over hele verden å leve som mennesker og i frihet.

Hvilke vitale interesser har så kapitalismen som ikke kan forenes med det vietnamesiske folks elementære retter? En av disse interesse-

ne — interessen av å beholde en overdimensjonert rustningsindustri — vil bli behandlet i Steinhaus' artikkel, og nedenfor vil også andre faktorer bli nevnt. Dessuten må vi drøfte forholdet mellom disse interessene og den offisielle motiveringen. Kommer disse interessene til uttrykk (i mer eller mindre forkledd form) i den offisielle ideologien, eller handler Washington uten noen forståelse for hva saken virkelig dreier seg om? Det første er kanskje det rimeligste. Johnson veit hva han gjør og sier ifra om det. Men han veit også å framstille det på en tiltrekkende måte, som slører over denne politikkens imperialistiske og militaristiske karakter.

Les FRIHETEN

Ukeavisen som alltid bringer stoff fra Viet Nam.

Avisen kan kjøpes i Narvesens kiosker.

Abonnement kr. 12.— pr. kvartal.

Grønlandsleret 39.

Tlf. 67 33 80.

Postgirokonto 8125

Den senkapitalistiske rustningsøkonomiens struktur og funksjon i USA

av Kurt Steinhaus.

Det senkapitalistiske samfunn i USA har en slik struktur at de umiddelbare følgene av en aggressiv politikk, — nemlig rustning og bruk av rustningsproduktene — samtidig synes å være uunnværlige for dette samfunns selvfornyelse. I USA kan nevneverdig økonomisk vekst samtidig med en tilnærmet full sysselsetting bare bli nådd når en vesentlig del av nasjonalproduktet ikke tjener tilfredsstillelsen av menneskelige behov. Utnyttelsen av de produktivkreftene som er til stede til framstilling av nye produksjonsredskaper eller midler til nytt forbruk, er utelukket på grunn av de omsetningsvanskelighetene som da oppstår. Riktignok består det et objektivt behov for de varer som kan framstilles, men kjøpekraften til den amerikanske middel- og underklasse er for svak til at deres behov kan komme til syne på markedet i form av en effektiv etterspørsel. Først når arbeidskraft og produksjonsmidler absorberes i den delen av næringslivet som ikke produserer konsumvarer — dvs. først i og med den kunstige senkingen av tilbudet av varer og tjenester på den ene siden, og av arbeidskraft på den andre, — blir det mulig å utjamne forskjellen mellom produksjon og konsum for en tid.

Derfor har de viktigste midlene til å unngå underforbruks- eller overproduksjonskriser i USA alltid vært mobilisering og opprustning. Den såkalte militær-industrielle floke i dette landet har imidlertid antatt enorme dimensjoner: «Minst ti prosent av verdien av alle USA gjelder rustningen. Omtrent 20 % av verdiskapningen i industrien beror på rustningsoppdrag 11 % av alle sysselsatte, altså seks til syv mill. mennesker, arbeider direkte for rustningsindustrien eller er leverandører til denne. Antallet av de som direkte eller indirekte er beskjeftiget med rustningen er, forsiktig anslått, dobbelt så høyt . . . ca. 12—14 mill. arbeidsplasser er altså avhengig av rustningsoppdrag.»*

Men mer avgjørende enn størrelsen på denne sektoren er dens særlig struktur. Rustningsindustrien er svært ulikt fordelt i den amerikanske økonomi. I 1962 fikk for eksempel 100

tene, og av disse igjen falt størstedelen på industrigrenene «aerospace» og elektronikk. I industrigrenene luftfart, skipsbygging, elektronikk og apparatframstilling er henholdsvis 93,7, 60,7, 38,0 og 20,1 % av de ansatte beskjeftiget med militære oppdrag. Blant disse er den høykvalifiserte arbeidskraften meget sterkt representert: « $\frac{2}{3}$ til $\frac{3}{4}$ av de amerikanske vitenskapsmenn og ingeniører er ansatt i militært relevante stillinger». Enda betydningsfullere er den regionale konsentrasjonen i rustningsindustrien. I 1960 falt f. eks. mer enn halvparten av de industrielle rustningsoppdragene på fem enkeltstater. På California alene falt 24 %.

Denne industrien, som er så ulikt fordelt på konserner, industrigrener, yrkesgrupper og landsdeler, er svært lite mobil. Den er henvist til staten som kjøper av sine produkter, og neppe i stand til ved egen hjelp å legge om produksjonen. Dette beror framfor alt på de store omveltningene i den militære teknologien siden første verdenskrig. I 1914 var ennå ca. 80% av rustningsproduktene produkter som også ble produsert for ikke-militære formål. I 1941 var allerede 50% rent krigsmateriell, men av dette var størstedelen produsert i fabrikker, som på kort tid var blitt omstilt for dette formål. I dag er derimot 90% av alle rustningsprodukter anvendelig bare til militære formål, og de må framstilles i spesialiserte fabrikker. Selv en delvis omstilling av rustningsindustrien til ikke-militær produksjon er derfor vanskelig. Ikke bare fordi det ikke fins noen etterspørsel, men også av tekniske grunner mangler det altså et sivilt marked for det nærværende rustningspotensial.

Den amerikanske rustningsindustrien lider dertil stadig av sykliske kriser, for eksempel når arbeidene med et nytt våpensystem er ferdig, og en videre utvikling av «overkill capacity» ikke lenger tjener noen militær hensikt. En senking av militærutgiftene ville ikke virke tilbake på samme måte over hele landet, slik som ved en skattesenking og utdeling av ikke-militære statsoppdrag. En konjunktur som var

*Fotnotene med anvisning av hvor sitatene er fra, er utelatt ved oversettelsen.

satt i gang på denne måten, ville forløpe særskilt ujevnt, og mange konserner, industrigrupper, yrkesgrener og regioner ville ikke bli berørt. Ved en begrenset opprustning unngår man imidlertid disse ulempene: Den forhøyelsen av den effektive etterspørselen etter konsumvarer, investeringsvarer og råstoff som opprustningen framkaller, har en konjunkturfremmende virkning også på den ikke-militære sektoren av økonomien. Derfor blir det da også åpent uttalt i USA at begrensede kriger — så lenge de ikke antar slike dimensjoner at statens muligheter til ikke-militære uttellingene blir betraktelig innskrenket — best beskytter den amerikanske økonomien mot vekstkriser og økende arbeidsløshet.

Vietnamkrigens virkninger viser at denne tesen er riktig. Enda i august 1965 var tilbakegangen i produksjonsresultatene for industrien i USA indisier på en depresjon. Den økte mobiliseringen og økningen i rustningsutgiftene innledet så fra september en konjunkturperiode som allerede fra første kvartal 1966 begynte å vise overhetingstendenser. De økonomiske konsekvensene av den militære opptrappingen i Vietnam — ekstraavgifter på 4,6 milliarder dollar i 65/66 og 10,3 i 66/67 — fikk snart mangelen på effektiv etterspørsel til å forsvinne. Industriproduksjonsindeksen steg i februar 1966 med 1,2 punkter og nådde dermed 151,3% av gjennomsnittet for 1957—1959, mot 139,2% i februar 1965. Industrien fikk flere oppdrag og lengre leveringsfrister. «De nye ordrene på verktøymaskiner av enhver art viste for den femte måneden på rad en økning, med det resultat at tilgangen på oppdrag for denne måneden var den største i løpet av de siste ti år.» Denne tilgangen på oppdrag lå 4,5% over den forrige måneds og 43% over den i februar 1965. I mars 1966 hadde 13% av industribedriftene leveringsfrister fra 3 til 8 måneder på reservedeler, mot 8% måneden før. I samme måned var leveringsfristen for industrimateriell ved 18% av bedriftene 6 til 12 måneder, mot 13% måneden før. «Denne prosentsatsen overgår alle tidligere rekorder».

Utviklingen på arbeidsmarkedet viser de samme tendenser. «Fra midten av januar til midten av februar 1966 sank tallet på arbeidsløse med 132 000. Vanligvis pleier tallet på arbeidsløse i denne årstiden å tilta med minst 100 000. Prosenten av arbeidsløse gikk tilbake til 3,7% av alle sysselsatte, mot 4% i midten av januar 1966 og 5% i midten av februar 1965.

Den ukentlige arbeidstiden i industrien steg i midten av februar til 41,6 timer, det høyeste tallet siden den andre verdenskrigen. Opprustningen fremmet investeringene og produksjonen av konsumvarer; denne steg mer enn økningen av inntekten i den private husholdning, som i februar 1966 utgjorde 4 milliarder dollar, mot et gjennomsnitt i 1965 på 3 milliarder dollar pr. mnd.

Bortsettingen av milliardoppdrag for militære fly til bruk i antigeriljakriger avslører på dette plan sin rasjonelle funksjon i et irrasjonelt system. Her viser klassekarakteren til de kapitalistiske staters maktpolitikk seg tydelig nok, — i nasjonal som i internasjonal målestokk. For det første hjelper de til med å fornye det senkapitalistiske samfunn, idet den militære bruken av produksjonsmidler og arbeidskraft som ellers ville vært ubenyttet, hindrer massene i ved selvsyn å erkjenne at den foreliggende organisering av det samfunnsmessige arbeid ikke er i stand til tilnærmelsesvis fullt ut å nyttiggjøre seg de potensielle og aktuelle produktivkreftene. For det andre blir massene, mot deres objektive interesser, integrert i samfunnet av en ideologi om den nasjonale ære og misjon, en ideologi som uløselig er forbundet med denne politikken, og som blir styrket ved den. For det tredje tillater de kapitalistiske produksjonsforhold at utgiftene til denne politikken — over statsbudsjettet — blir båret av samfunnet, mens dens utbytte — profitten av investeringene i utlandet og rustningsforretningen — er gjenstand for privat tilegnelse.

De samme sosialstrategiske overlegninger bestemmer i internasjonal sammenheng den objektive funksjon til denne politikken. Større militærutgifter i de kapitalistiske landene påtvinger også de ikke-kapitalistiske stater nye rustningsbestrebelse, som imidlertid der har en fullstendig motsatt virkning. Det som i de kapitalistiske statene hjelper til med å opprettholde de bestående maktforhold, hindrer samtidig utviklingen av produktivkreftene og en økning av levestandarden i de ikke-kapitalistiske land. New York Times traff fullt ut sakens kjerne da den skrev at senkingen av rustningsbudsjettet i USA, og framfor alt enhver internasjonal avtale om en senking av rustningsutgiftene, ville kunne minske spenningen i Sovjet-samveldets økonomi.» Hvor stor vekt den amerikanske maktelite legger på betydningen av kapprustning i en periode av konkurranse mel-

lom systemer, går særlig klart fram av en åpenhjertig uttalelse sjefen for CIA, Allen W. Dulles. kom med i det amerikanske industriforbund: «Den fare som truer fra sovjetblok- kens program om fredelig sameksistens vil bli enda større hvis russerne fant det forenlig med sin sikkerhet å bruke en nevneverdig del av sine militærutgifter til ikke-militære for- mål.» Rustnings- og maktpolitikk viser seg der- for som meget virksomme midler når det gjel- der å hindre den sosioøkonomiske utvikling til

de sosialistiske landene, og når det gjelder i hvertfall delvis å beholde det økonomiske for- sprang som de kapitalistiske statene har fra det 19. årh. Dette er av meget stor betydning for opprettholdelsen av en samfunnsorden om hvilken det blir hevdet at den representerer et optimalt system for tilfredsstillelsen av men- neskelige behov. Et allment utbredt kjennskap til at det fins mer rasjonelle former for organi- sering av det samfunnsmessige arbeid, ville få vidtrekkende politiske konsekvenser.

Kommentar til Steinhaus' artikkel

I fjerde kapitel i boka si drøfter Steinhaus den tradisjonelle økonomiske imperialisme- teorien, som sier at den imperialistiske makten er avhengig av områder utenfor sitt eget lands grenser som kan levere billige råstoffer, og som kan tjene som marked for industriproduktene fra det imperialistiske landet. Hvis det er i ferd med å miste et slikt område til en annen makt eller på grunn av en frigjøringsbevegelse i dette området, må det gå til krig om nødven- dig for å beholde det.

Denne teorien er trolig ganske god når det gjelder å forklare årsaken til den første ver- denskrigen, f. eks. Tyskland var blitt en indu- striell stormakt så seint at verden allerede var oppstykket i kolonier av de andre stormaktene. For å få slike områder sjøl i en utstrekning som svarte til det store behovet for råstoffer, mar- keder og investeringsmuligheter som indu- strien og kapitalen i landet hadde, gikk Tysk- land til krig.

Men siden den gang har betydningen av et økonomisk tilbakeliggende oppland for økono- mien i industrilandene avtatt. Dette kan ha mange årsaker, som økt bruk av syntetiske rå- stoffer, en politisk situasjon som har gjort det rimelig å investere voldsomt i rustningssektoren, og framveksten av et sosialt demokrati i mange industriland.

Sannsynligvis er det slik at Vesten fremdeles er avhengig av at store deler av utviklings- landa hører inn under deres innflytelsessfære, men de er ikke avhengig av noen bestemt del, dersom det ikke produseres olje eller utvinnes store deler av verdensforsyninga av bestemte mineraler i området. Og det gjør det ikke i Vietnam.

Det som karakteriserer den amerikanske im- perialismen *i dag* er den store vekten man leg- ger på å styrte regimer som kan mistenkes å ville forandre status quo i forholdet mellom kapitalismen og de konkurrerende samfunns- systemene. CIA og militærmakten er de vik- tigste redskaper. USA griper inn i de indre anliggender i andre land ganske åpenlyst, og tar heller sjansen på å få verdensopinionen

Igjen på lager:

MAOS LILLE RØDE BOK

Innbundet i rød plast.

Kr. 4,40.

Engelsk tekst.

Sendes mot oppkrav.

A/S OSLO BOK- og PAPIRHANDEL

Schweigaardsgt. 56, Oslo 6.

Telefon 68 01 68.

Postgiro 18 3 02.

mot seg på grunn av avtalebrudd og brudd på internasjonal lov og rett, enn å gi de antikapitalistiske kreftene det trumfkort på handa som en markert økonomisk framgang etter en frigjøring fra amerikansk økonomisk innflytelse vil bety. Cuba, f. eks., skal med alle midler bringes til økonomisk ruin for at det ikke skal bety noe eksempel eller inspirasjon for opprørsbevegelser i Latinamerika. Det kampen står om er hvorvidt kapitalismen fremdeles skal kunne kalles det dominerende samfunns-system i verden.

Kapitalismen kan bare holde på sin førende stilling i verden med militærmakt. Alle teknologiske ressurser blir satt inn for å finne fram til metoder som effektivt kan bekjempe geriljakrigføring. Vietnam er en avgjørende prøve på om man har funnet de metodene som kan av-

skrekke sosiale opprør i framtida. Hvis FNL vinner fram med sine krav (om enn ikke i full utstrekning), så er det et strålende eksempel på at menneskelig vilje kan stå seg mot den mest intense innsats av moderne våpen og teknologi. Noen få millioner dårlig utrustede bønder tvinger igjennom sine krav overfor verdens supermakt. Utvilsomt vil det føre til at andre undertrykte over hele verden tar våpen i hand. (Dette gir ny mening til Dominoteorien.) Derfor kan ikke USA gå inn for annet enn FNLs totale kapitulasjon i Vietnam. Kapitalismen over hele verden står i fare for å få sitt grunnla grevet bort og bli degradert til levninger av en økonomisk ordning som nå er passé. Det er den virkelige mening med Rusks uttalelse: «Vi er fullt klar over den harde virkeligheten at vår egen sikkerhet står på spill.»

Terroristisk krigføring i luften

USA — verdens sterkeste militærmakt

Situasjonen i Vietnam skulle være grei nok: her kjemper verdens største industrinasjon mot et lite jordbruksfolk i et u-land. Supermakten USA kan med sine ressurser og sin tekniske kunnen bruke i massemålestokk de høyest utviklede, mest moderne kampmetoder og våpen — med unntak av atomvåpen. Å stille opp mot dette har Nord-Vietnam luftvernkanoner, mitraljøser, en håndfull fly og raketter; FLN håndvåpen og granatkastere, størsteparten stjålet fra amerikanerne eller fremstilt i primitive verksteder i jungelen.

USAF rammer såvel sivile som FLN-soldater

Den overlegne tekniske utrustningen til amerikanerne gjør det mulig for dem å foreta operasjoner i massemålestokk. De legger spreng- og brannbombetepper ikke bare over enkelte byer og landsbyer, men sogar over hele distrikter. Ofte går bombeflyene så høyt at det er ugjørlig for mannskapene å sikte; krigshandlingene rammer derfor like ofte sivilbefolkningen som fienden. Frigjøringsfrontens krigføring foregår på bakken; de kan derfor sonde mellom fiendtlige soldater og sivilister, mens USAs krigshandlinger rammer et helt folk.

Den våpentekniske utvikling

Sammenlikner man de våpnene amerikanerne bruker i Vietnam med stridsmidlene under siste verdenskrig, slår det en hvor enormt teknikken har utviklet seg. Bombeflyene er større. Bombetyperne er en videreutvikling av de gamle typene: ifølge «le Nouvel Observateur» er den nye napalmen i forhold til gamle som 50 megatonnsbomben i forhold til Hiroshima-bomben. Og den tekniske utvikling går videre: New York Times har kalt:

«Vietnam — et våpenlaboratorium for USA»

og sammenlikner med den spanske borgerkrigen. Victor Vinde mener at «i Vietnam trener Pentagon for en eventuell jungelkrig på det latinamerikanske kontinent når Castro får en etterfølger på fastlandet».

«Bare for forskning i kjemisk og bakteriologisk krigføring står i år (1966) én milliard kroner til rådighet for amerikanske laboratorier,» skriver Peter Weiss i Vietnammagasinet.

Luftkrigen enormt viktig for USA

da den medfører relativt små tap i mann for amerikanerne i den gitte situasjon. (Nedskutte amerikanske fly: ca. 1500.) Ifølge US News & World Report er det president Johnsons hovedproblem å holde amerikanske tap under 50 000 (sårede, drepte og savnede) i år p.g.a. folkestemningen i USA, — det er presidentvalg til neste år.

stormakten Sovjet — forholdene i Europa var tilfredsstillende stabilisert, og man vendte blikket mot den fattige del av verden. Det var her opprøret mot USA's og Vestens vel etablerte interesser ville komme, og for å møte denne framtidige trussel, måtte strategien legges om. Hodvekten ble lagt på jungelkrig og bekjempelse av lokale geriljabevegelser. I dagens krigshandlinger i Vietnam utdannes morgendagens spesialister på bekjempelse av nasjonale og sosiale frigjøringsbevegelser, og parallelt med dette foregår uteksperimenteringen av nye våpentyper som er mer tjenlige til slike formål.

For å hindre denne «smitten» i å spre seg ytterligere er det man griper til de mest desperate metoder, som på mange måter stiller den andre verdenskrig helt i skyggen.

Likevel er situasjonen ikke håpløs. Frigjøringsfronten har noe supermakten USA til tross for sine penger og våpen aldri kan få. Støtte i folket. I siste instans er mennesket våpnene overlegent. Så lenge USA møter feilslag på feilslag i sitt sivile pasifiseringsprogram, fordi man ikke kan føre en nådeløs krig mot en allestedsnærværende fiende og samtidig trygge landets innbyggere (om man skulle ha intensjoner i den retning) — så lenge er

Amerikas fortvilte militære Pyrrhos-seire overflatekrusninger uten betydning for utfallet av striden, annet enn i negativ forstand.

Mye i den siste utvikling tyder på at USA har svært begrensede ressurser å stille opp med i det lange løp. Jeg tenker her i første rekke på menneskemateriale: tropper trekkes tilbake fra Tyskland, snakk om å innkalle «individuelle reservister», press på de «allierte» krigførende om å yte mer i form av tropper.

Det gjøres fra amerikansk side desperate forsøk på å få Frigjøringsfronten til å kjempe på amerikanske premisser, der amerikansk materiell overlegent kan få utspille seg for fullt. Med andre ord en konvensjonell krig à la Korea, hvor fly, tanks, og sluttede formasjoner kan komme til sin rett.

Intet i situasjonen berettiger den smilende optimisme som selektive nyhetsformidlere med amerikansk garantistempel legger for dagen i Saigon. Å lese kommentarer til krigføringen fra henholdsvis amerikansk og vietnamesisk hold er som å lese om to vidt forskjellige krig. Bare synd vi gjennom norsk presse kun hører om den førstnevnte, men annet er vel ikke å vente.

Øystein Johansen.

VIETNAM-BØKER

MED MENING

I Vietnam avgjøres vår framtid. Derfor er PAX FORLAG opptatt av å bringe gode informasjonen om Vietnam — informasjonen med mening:

FAKTA OM VIETNAM kr. 11,00

Den første og hittil eneste Vietnam-bok på norsk som viser krigens historiske og politiske bakgrunn sett fra alle sider.
Ajournført til 1966. (Utsolgt fra forlaget).

Sara Lidman: RAPPORT FRA HANOI kr. 8,80

En av Nordens ledende forfattere skildrer sitt dramatiske møte med det nord-vietnamesiske folk.

Robert Guillain: RAPPORT FRA SAIGON kr. 6,60

Stjernejournalisten fra «Le Monde» avslører Saigons prostitusjon og svartebørshandel. Mini-Pax.

William Wilson: LBJ-BRIGADEN kr. 9,00

Soldatenes brutale og fortvilte hverdag, beskrevet i den første roman på norsk fra Vietnam-krigen.

Arthur M. Schlesinger jr.: DEN BITRE ARVEN kr. 11,00

Forfatteren av standardverket «De 1000 dagene» om president John F. Kennedy leverer et bittert oppgjør med Johnsons bombepolitikk.
(Lanseres 2. mai.)

Thich Nhat Hanh: LOTUSEN I ILDHAVET kr. 9,00

Den første norske Vietnam-boken forfattet av en vietnameser. Om buddhistenes betydning i Sørøst-Asia, og om deres dramatiske kamp for et tredje alternativ.
(Lanseres 2. mai.)

VIETNAM-MAGASINET, N Å kr. 3,00

Vietnam på en annen måte. 68 sider med bilder og reportasjer av internasjonale og norske stjernejournalister, presentert så overbevisende at Morgenbladet rasende trakk sammenlikninger med Goebbels — på lederplass.

PAX